

از نگرانی تا اقدام؛ راهنمای والدین در مسیر ارزیابی اوتیسم

فکر کردن به این که مشکلی در رشد و تحول کودکتان وجود دارد، بسیار ترسناک است، اما شما تنها نیستید. اگر نگران نحوه ارتباط، تعامل و رفتار کردن فرزندتان هستید، شاید ندانید که باید چه کار کنید. این مقاله راهنمای والدین در مسیر ارزیابی اوتیسم است که به شما نشان می‌دهد قدم به قدم چه اقداماتی باید انجام دهید. توجه داشته باشید که در قدم اول باید مراحل رشد کودک را بشناسید؛ چراکه ممکن است رفتاری که از نظر شما غیرطبیعی است، بخشی از تحول کودک باشد. اگر مایلید بدانید از ارزیابی تا تشخیص اوتیسم لازم است چه مراحل را طی کنید، تا انتهای مقاله همراه ما باشید.

مرحله اول؛ مراحل رشد و تحول کودک خود را درک کنید

هر کودکی، بخصوص در 5 سال اول، فرایند رشد منحصر به فردی دارد. با این حال توانایی‌های مشخصی وجود دارد که کودک باید تا سن خاصی به آن‌ها برسد. برخی از این توانایی‌ها بر اساس سن کودک عبارتند از:

- تا 7 ماهگی: به هیجانات دیگران پاسخ می‌دهد، می‌تواند اشیای پنهان شده را بیابد، به نام خودش پاسخ می‌دهد، از صدا برای ابراز لذت و ناخوشایندی استفاده می‌کند.
- تا 1 سالگی: تلاش می‌کند اصوات را تقلید کند، از ژست‌های ساده مثل اشاره کردن به اشیاء و افراد استفاده می‌کند، می‌تواند کلمات ساده‌ای مثل بابا و ماما را به کار ببرد.
- تا 3 سالگی: می‌تواند عواطفش را ابراز کند، بازی‌های تخیلی انجام می‌دهد، می‌تواند دستورات دو یا سه قسمتی را انجام دهد، از عبارات ساده برای ارتباط با سایرین استفاده می‌کند، دوست دارد که به صورت گروهی بازی کند.
- تا 4 سالگی: با کودکان دیگر همکاری می‌کند، اسم رنگ‌ها را می‌داند، اعداد را می‌شناسد، به نحو واضحی صحبت می‌کند که غریبه‌ها نیز متوجه می‌شوند.
- تا 5 سالگی: می‌خواهد مانند دوستانش باشد، دوست دارد بخواند و برقصد، می‌تواند خیال و واقعیت را از هم تشخیص دهد، استقلال بیشتری نشان می‌دهد.

مهم‌ترین کاری که باید انجام دهید این است که تشخیص دهید چه زمانی توانایی‌های رشدی کودک نسبت به سنش مختل شده است. در واقع اولین قدم در راهنمای والدین برای ارزیابی اوتیسم، تلاش برای درک تحول طبیعی کودک و تشخیص عدم تطابق توانایی‌ها با سن اوست.

مرحله دوم؛ از یک متخصص کودکان مشورت بگیرید

در مرحله دوم راهنمای والدین در مسیر ارزیابی اوتیسم، اگر احساس کردید که چیزی غیرطبیعی وجود دارد، با متخصص کودک تماس بگیرید. مثال‌های واضحی از چیزی که به نظرتان در رفتار کودک غیرطبیعی است تهیه کنید و از شرح جزئیات غافل نشوید. اگر از نظر متخصص تأخیری در رشد وجود دارد، باید آزمایشاتی مربوط به رشد و تحول کودک و نیز ارزیابی اختلال اوتیسم انجام شود. ممکن است متخصص شما را به گفتاردرمانی یا کاردرمانی ارجاع دهد تا بررسی‌های جامع و تخصصی‌تری صورت گیرد.

بررسی تحول کودک به این منظور انجام می‌شود که آیا کودک مهارت‌هایی که باید در این سن آموخته باشد، یاد گرفته است یا نه. در طول این ارزیابی متخصص ممکن است سوال‌هایی از شما بپرسد یا با کودک بازی و صحبت کند. در طول بازی تراپیست بررسی می‌کند که کودک چگونه یاد می‌گیرد، صحبت، رفتار و حرکت می‌کند. اگر تأخیری مشاهده شود، به این معنا نیست که کودکان تشخیصی قطعی می‌گیرند. این آزمون صرفاً برای ارزیابی خطر این است که شاید کودکان فرایند رشدی متفاوت‌تری داشته باشند. ممکن است لازم باشد تست شنوایی نیز انجام دهید. مشکلات شنیداری نیز می‌توانند منجر به نقص در مهارت‌های ارتباطی، اجتماعی و گفتاری کودک شوند.

مرحله سوم؛ یک ارزیابی رسمی اوتیسم برای کودک انجام دهید

اگر تردیدی وجود دارد که کودک از نظر مهارت‌های ارتباطی و گفتاری دچار تأخیر رشدی است، باید یک ارزیابی رسمی اوتیسم انجام دهید. ارزیابی‌های مختلفی برای اوتیسم وجود دارد که می‌تواند توسط

گفتار درمانگر، کار درمانگر، روانشناس، متخصص کودک یا متخصص مغز و اعصاب کودکان انجام شود. برخی از افراد ترجیح می‌دهند جهت مطمئن شدن، تمام ارزیابی‌ها را انجام دهند.

متأسفانه این در خانواده‌ها بسیار رایج است که قبل از مراجعه به متخصص هفته‌ها و حتی ماه‌ها صبر می‌کنند. توجه داشته باشید که زمان عاملی بسیار مهم است و تشخیص به موقع فرصت کافی برای انجام مداخلات لازم را به شما می‌دهد. در زمانی که منتظر جواب ارزیابی‌ها هستید، می‌توانید اطلاعات بیشتری درباره چیزی که ممکن است پیش بیاید کسب کنید. فرایند ارزیابی می‌تواند بسیار طاقت فرسا باشد. پس بهتر است به تنهایی آن را انجام ندهید و به فردی قابل اعتماد اجازه دهید کنار شما باشد.

مرحله چهارم؛ اگر متخصص بگوید کودک دارای اوتیسم است، چه؟

اولین باری که کلمه اوتیسم را در ارزیابی‌ها می‌شنوید لحظه بسیار سخت و ویران کننده‌ای است. با این حال هر چقدر بیشتر راجع به اوتیسم بخوانید و آن را درک کنید، بیشتر برای قدم‌های بعدی آماده می‌شوید. مطالعه درباره اوتیسم یک اقدام ضروری برای والدین در مسیر ارزیابی اوتیسم به شمار می‌آید. تشخیص اوتیسم به این معناست که فرد مشکلات ارتباطی دارد و ممکن است درگیر رفتارهای تکراری شود. این رفتارها ممکن است در گذشته مشاهده شده باشد یا جزوی از علائم کنونی به شمار آید. پذیرش این که کودک شما اوتیسم دارد، بسیار دشوار است. با این وجود مداخله زودهنگام باعث می‌شود که مهارت‌ها و نقاط قوت فرزندان تا جای ممکن تقویت شود. همچنین فرصت کافی برای کار کردن روی نقاط ضعف و نقص‌ها را نیز فراهم می‌کند.

در حال حاضر دانشمندان مداخله‌های رفتاری مختلفی را طراحی کرده‌اند که می‌تواند مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی کودکان را بهبود بخشد. این مداخله‌ها بسیار متنوع هستند و شامل مواردی مثل گفتار درمانی، کار درمانی، بازی درمانی و درمان‌های ترکیبی هستند. شما می‌توانید با متخصصین در ارتباط باشید تا بهترین برنامه را برای مداخله اوتیسم طراحی کند. همچنین زمانی که کودک شما در خانه است می‌توانید از طریق بازی به تقویت مهارت‌های ارتباطی او ادامه دهید.

موارد دیگری که باید در ارتباط با ارزیابی اوتیسم بدانید

شاید از زمان مطرح شدن اوتیسم این سوال برای شما پیش آید که آیا اختلالات طیف اوتیسم درمان می‌شوند؟ شواهد نشان می‌دهند که تعداد بسیار کمی از افراد دارای اوتیسم به نقطه‌ای می‌رسند که دیگر معیارهای این اختلال را ندارند. البته ممکن است که این افراد به اشتباه تشخیص اوتیسم را گرفته باشند. یک احتمال دیگر این است که درمان موفق و زودهنگام می‌تواند باعث شود که کودک دیگر واجد معیارهای تشخیص اوتیسم نباشد.

با این حال بهتر است بدانید در اکثر موارد اوتیسم درمان قطعی ندارد. اما با مداخله به هنگام می‌توان مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی کودک را تا حد زیادی بهبود بخشید. مداخلات جدید نیز این امکان را فراهم کردند که افراد دارای اوتیسم در تمامی سنین نتایج مثبتی در جنبه‌های مختلف زندگی‌شان ببینند. با در نظر گرفتن این دورنما، می‌توانیم مطمئن باشیم که پیشرفت در زمینه مداخلات اوتیسم همچنان ادامه دارد و روز به روز به موثر بودن این مداخله‌ها اضافه می‌شود.

سخن آخر

در این مقاله راهنمای والدین در مسیر ارزیابی اوتیسم ارائه شد که مراحل ارزیابی کودک را به طور مختصر شرح داد. در نظر داشته باشید زمان یک عامل حیاتی است. پس اگر نسبت به رشد طبیعی کودکان دچار شک و تردید هستید، حتما ارزیابی کامل و جامعی انجام دهید. در واقع اگر اختلال رشدی وجود داشته باشد، مداخله به هنگام می‌تواند تاثیر این اختلالات را بر زندگی طبیعی کودک به حداقل برساند.